

Den fjerde Sag paa Dagsordenen var:

Anden Behandling af Forslag til Lov om Tillæg til Lov om Oprettelse af Husmandsbrug af 30. April 1909.

(Første Behandling findes i Tidenden Sp. 3138 ff., Udvalgets Betænkning i Tillæg B.).

Udenfor Betænkningen var der intet Ændringsforslag stillet.

Lovforslagets Tekst med det dertil stillede Ændringsforslag samt Spørgsmaalet om Lovforslagets Overgang til tredje Behandling sattes til Forhandling under eet.

Ordføreren (Anders Nielsen): Finansudvalget har behandlet Forslaget om Tillæg til Lov om Oprettelse af Husmandsbrug, og som Betænkningen viser, staar Udvalget delt i et Flertal, der indstiller Forslaget til uforandret Vedtagelse, og et Mindretal, der vel gaar med til, at 1 Mill. Kr. stilles til Raadighed i det kommende Finansaar som ekstraordinært Tilskud, men samtidig kræver, at der til Gengæld afkortes $\frac{1}{3}$ Mill. Kr. aarlig i de 3 sidste Aar af den 5 Aars Periode, for hvilken Loven af 30. April 1909 er given. Jeg vil paa Flertallets Vegne meget indstændigt anbefale det høje Ting at vedtage Lovforslaget uforandret. Det har været under Overvejelse i Udvalget, om man ikke skulde ende Sagen ved at lægge Lovforslaget til Side og foreslaa opført paa Finansloven Bevilling om ekstraordinært Tilskud til Oprettelse af Husmandsbrug. Denne Fremgangsmaade har mødt Betænelighed hos den højtærede Landbrugsminister, men dog ikke afgørende; han kunde, hvis Udvalget kunde enes derom, nok gaa med, men havde, som sagt, Betæneligheder. Men Højremindretallet har udtalt sig bestemt derimod, og dermed har denne Fremgangsmaade maattet fraviges, idet vi ikke have kunnet rejse en konstitutionel Strid, en Bevillingsstrid om denne Sag.

Det er altsaa baade om det formelle og om det reelle, at der har været nogen Dissens. Uenigheden om det formelle: om Sagen skal ordnes paa Finansloven eller ved særlig Lov, er jævnet paa den Maade, at her ere de stærkest, som sige: Nej, vi maa blive ved den særlige Lov. Paa det reelle kan Flertallet ikke give efter for Mindretallets Modstand, idet vi maa fastholde, at Forholdene gøre det ønskeligt,

bydende nødvendigt, at det ekstraordinære Tilskud af 1 Mill. Kr. til Udlaan til Oprettelse af Husmandsbrug gives uden Betingelse om en tilsvarende Afkortning i de 3 sidste Aar af femaarsperioden, altsaa med $\frac{1}{3}$ Million aarlig. Maa jeg dog sige med Hensyn til den Fremgangsmaade at ordne Sagen paa Finansloven, at jeg tror ikke, at den, hvad man sikkert fra anden Side vil hævde, er i Strid med de Forudsætninger, der ligge i selve Loven af 30. April 1909, i alt Fald ikke med Forudsætninger, som kom frem her under Behandlingen af den. Det ærede Medlem fra Faaborg (Christiansen) mindede under første Behandling af det her foreliggende Forslag om en Udtalelse af mig som Landbrugsminister i Fjor, nemlig, at hvis det skulde vise sig, at de Midler, der her stilledes til Raadighed, ikke vare tilstrækkelige til at fyldestgøre de Krav, der fremkom fra Ansøgere ude omkring, fandt vi nok paa Vej og Midler til at bøde derpaa, naar det konstateredes, at det ikke var en rent forbigaaende Overtegning. Denne Udtalelse er netop Udtryk for den Betragtning, at under ekstraordinære Forhold kunde vi nok gribe til ekstraordinære Midler. Vi fandt nok Vej og Midler, det var min Udtryksform, og den pegede ikke hen paa den Opfattelse, at naar vi fandt Vej og Midler til at imødekomme et stærkt Begær, skulde vi afbalancere det ved senere Afkortninger og Nedsættelser. Den samme Betragtning gav sig Udtryk i Udvalgets Betænkning, idet det der til Forsvar for at stille 4 Mill. Kr. i Modsætning til de fra visse Sider krævede 5 Mill. Kr. til Raadighed — af de 4 Millioner skulde, som man husker, den ene Million forbeholdes Tillægslaan, medens de 3 Millioner skulde være til Oprettelse af nye Stats-husmandsbrug, — hedder fra det Flertals Side, der holdt paa de 4 Mill. Kr.: „Naar henses til, at der i de første 5 Aar kun bevilgedes 2 Mill. Kr. aarlig, og i de sidste 5 Aar 3 Mill. Kr. aarlig, og at disse Beløb ikke ere blevne eller ville blive brugte fuldt ud, maa det antages, at 4 Mill. Kr. aarlig for de kommende 5 Aar ville vise sig at være tilstrækkelige; og i modsat Fald vil der vel kunne findes Udveje til at stille det fornødne Beløb til Raadighed“. Der er her ogsaa givet en Antydning af, at under ekstraordinære Forhold fandt man vel ogsaa paa ekstraordinære Udveje til at raade Bod paa de Ulemper, som fremstod. Men der er hverken i den daværende Landbrugsministers Udtalelser eller i Udtalelserne fra Udvalgets Flertal